

10 kroner er ikke nok

Landbrug & Fødevarer opjusterede for nylig prognosen for den gennemsnitlige svinenotering i 2011 til 9,90 kroner. Den udvikling er selvsagt positiv, men der skal mere til for at dæmme op for stigende foderpriser, nye miljøkrav og ikke mindst en rentepil, der nu peger opad.

Tidlig morgen onsdag 16. marts kørte omkring 500 traktorer fra hele Danmark over Storebæltsbroen med kurs mod Christiansborg. Traktorkortegen og den opsigtsvækkende entré på Rådhuspladsen var kulminationen på længere tids utilfredshed med blandt andet regeringens miljøplan Grøn Vækst, der forventes at lægge yderligere pres på rentabiliteten i landbruget.

Traktordemonstrationen i marts er samtidig et synligt bevis på, at de strukturelle udfordringer i landbruget og herunder svinebedrifterne ikke er løst alene ved en stigende notering. Ganske vist har noteringen nu rundet 10 kroner, og Landbrug & Fødevarer har endda forsigtigt indikeret, at prisen i løbet af 2012 kan ramme 11 kroner. Hvis den prognose holder stik, betyder det for mange svineproducenter en ekstra indtjening i millionklassen. Men det er også nødvendigt, idet hverken stigende foderpriser eller et generelt højere renteniveau kan protesteres væk med traktorer på Rådhuspladsen.

Globale udfordringer

For at opnå balance mellem indtægter og udgifter skal svinenoteringen enten stige til op over 12 kroner, eller foderpriserne skal falde markant.

Førstnævnte løsning – stigende svinepriser – bremser imidlertid af en stadig mere permanent overproduktion af svinekød på det globale marked. Ubalancer i forhold til udbud og efterspørgsel er som udgangspunkt hverken ualmindeligt eller problematisk, men på markedet for svinekød er overudbuddet efterhånden blevet et permanent markedsvilkår, der nu har stået på i mere end et årti.

På langt sigt kan problemet med overproduktion muligvis blive løst af den globale befolkningstilvækst og velstandsstigning, der ikke mindst er markant på de såkaldte ”nye markeder”. Men der er i så fald tale om en særdeles langsigtet løsning, der i øvrigt forudsætter, at udbuddet vokser i lavere takt end efterspørgslen.

Den anden løsning – faldende foderpriser – er også behæftet med stor usikkerhed, men her er en global, politisk dagsorden med til at lægge loft over prisudviklingen. I årene op til finanskrisen blev det tydeligt, at kraftigt accelererende fødevarerpriser uundgåeligt medfører øget risiko for social uro, fordi prisstigningerne betyder, at basale fødevarer bliver utilgængelige for en stor gruppe af dårligt bemidlede mennesker.

Følgelig er der god grund til at tro, at foderpriserne snarere skal ned end op fra det nuværende niveau, men vi kommer formentlig ikke ned på de 80 kroner per 100 kilo, som vi så for bare 2-3 år siden.

Urentable miljøstramninger

På den hjemlige, politiske arena bliver det i den kommende tid interessant at se, hvad Grøn Vækst kommer til at betyde for landbruget.

Set fra svinebedrifternes perspektiv er der ingen tvivl om, at timingen for flere miljøstramninger dårligt kan være ringere. Bytteforholdet mellem svinekød og foder har været skævt fire år i træk, og hvis Grøn Vækst medfører yderligere restriktioner for brug af jorderne og dermed flere omkostninger til produktion af foder, så vil det kun gøre ondt værre.

Af Marianne Trads Bertelsen og Hans Andreasen, landbrugschefer i Spar Nord Bank

Danmarks renommé som foregangsland på miljøområdet har uden tvivl sine fordele i andre dele af erhvervslivet, men for store dele af landbruget har foregangspositionen desværre vist sig at være endog meget vanskelig at konvertere til en højere salgspris. Det ser vi eksempelvis på markedet for økologiske varer, hvor det – særligt i perioder med lavkonjunktur – har vist sig vanskeligt at opretholde en salgspris, der modsvarer de forhøjede produktionsomkostninger.

Så uanset hvor sympatisk og imagefremmende en ny og restriktiv miljøplan kan virke, så er det svært at se, hvordan det på kort sigt kan gøre andet end at forringe svineproducenternes betingelser for at drive en rentabel forretning.

Løsning: Effektivisering og ledelse

Men selv om det står klart, at landbruget står over for store udfordringer, så skal man for alt i verden ikke fortabe sig i de udefrakommende trusler. Mange udfordringer kan overkommes ved dygtig ledelse og rettidig omhu, og der er heldigvis masser af eksempler på landmænd, der formår at opretholde en rentabel forretning – selv i krisetider. Og det handler langt fra kun om størrelse, idet mindre, veldrevne landbrug også sagtens kan være rentable.

Så på trods af de strukturelle udfordringer, et globalt marked i ubalance, en ny miljøplan og et stigende renteniveau, så er der bestemt håb forude. Og mens vi venter på stigende efterspørgsel og højere afregningspriser, kan vi med fordel intensivere indsatsen for at gøre bedrifterne endnu mere produktive og omkostningseffektive, så vi kombineret med dygtig ledelse får gearet landbrugserhvervet til tidens store udfordringer. ■